

28. 5. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Sprayerská novela trestního zákona

1. července 2001 nabude účinnosti zákon č. [139/2001](#) Sb., kterým se mění zákon č. [140/1961](#) Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů a který zavádí do dosavadního textu zákona novinku v podobě proti sprayerského § 257b. Na titulních stranách mnoha novin a časopisů se v době schválení zákona objevila sdělení typu „Za graffiti na osm let do vězení.“ a tak se pokusím na následujících řádkách rozebrat všechna pro a proti nové úpravy.

1. července 2001 nabude účinnosti zákon č. [139/2001](#) Sb., kterým se mění zákon č. [140/1961](#) Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů a který zavádí do dosavadního textu zákona novinku v podobě proti sprayerského § 257b. Na titulních stranách mnoha novin a časopisů se v době schválení zákona objevila sdělení typu „Za graffiti na osm let do vězení.“ a tak se pokusím na následujících řádkách rozebrat všechna pro a proti nové úpravy.

Doposud se v případě dopadených sprayerů posuzovala výše škody způsobená jejich „uměleckou“ tvorbou. Tato byla stanovena obvykle znaleckým posudkem a v závislosti na nedosažení resp. překročení hranice dvou tisíc korun byl daný případ řešen jako přestupek, nebo jako trestný čin poškozování cizí věci podle § 257 trestního zákona (dále jen TZ). Toto ustanovení říká, že kdo poškodí, zničí nebo učiní cizí věc neupotřebitelnou, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, případně zákazem činnosti, peněžitým trestem nebo propadnutím věci. Ve druhém odstavci je pak stanovena sazba odnětí svobody od šesti měsíců do tří let mj. pro případ způsobení značné škody (tuto představuje částka půl milionu korun) a třetí odstavce pak pro případ škody velkého rozsahu (více než dva miliony korun – viz § 89 odst. 11 TZ) stanoví trest od dvou do osmi let.

Nový § 257b vytváří jakousi „privilegovanou“ formu vandalství, když od obecného poškozování cizí věci odlučuje postříkání, pomalování či popsání barvou nebo jinou látkou, bez ohledu na případnou škodu nepatrného rozsahu a stanoví trestní sazbu odnětí svobody až na jeden rok nebo peněžitý trest. Druhý odstavce je oproti § 257 při zachování sazby šest měsíců až tři roky modifikován spácháním takového činu opětovně nebo v organizované skupině a odstavce třetí shodně s § 257 ponechává sazbu dvě až osm let pro případ způsobení škody velkého rozsahu. Z uvedeného tedy vyplývá, že medializovaná hrozba osmi let odnětí svobody byla obsažena i v dosud účinném znění TZ. Dle mého názoru tedy není problém ve výši trestních sazeb hrozících za sprayerské výtvořky, ale ve zbytečné kasuistice, jež může představovat nevhodnou tendenci v českém zákonodárství. Z úmyslu navrhovatelů zákona sice jasně vyplývá snaha postihnout právě případy v současnosti široce oblíbené zábavy mladých lidí, ale zákonný text tak jednoznačný není. Pod ustanovení: „Kdo poškodí cizí věc tím, že ji postříká, pomaluje či popíše barvou nebo jinou látkou...“ lze kromě zamýšlených zahrnout například i případy zcela hraniční a do rozporu se zákonem se tedy dostane i dětské malování na chodnících, nebo případy, kdy někdo vodou postříká fasádu cizího domu a na ní vznikne škoda nepatrného rozsahu. Na těchto příkladech jsem se pokusil naznačit, k jakému důsledku mohou dojít snahy konkretizovat obecná (avšak pro daný případ dostatečná) zákonná ustanovení.

Nelze se též nezmínit o širších souvislostech této novely. Sprayerství je jakousi sebeprezentační snahou mladých lidí, kteří chtějí v obecně problematickém věku dospívání vystoupit z šedi davu a dokázat své schopnosti. Problém pomalovaných vlaků, metra, historických budov je velký a zejména v případě historických památek může tato forma zábavy působit nenávratné škody, ale jeho řešení vyjmutím sprayerství z obecného poškozování cizí věci je velmi sporné. Jedinou výraznou odlišností je

výše zmíněná nevázanost na výši škody a možnost trestat tedy jakékoli postříkání zdi a podobně. Toto řešení je jednoznačně vedeno snahou odradit potenciální pachatele od tohoto druhu trestné činnosti, ale výsledek je velmi nejistý. Pro většinu sprayerů je typická snaha vystupovat proti společenským konvencím a pro ně tedy hrozba trestním postihem příliš mnoho nezmění. Zároveň je třeba poznamenat, že vrcholem aktivity každého writera je tzv. block buster, tedy pomalování celého vagónu nebo zdi jediným výtvozem. V těchto případech již způsobená škoda obvykle převyšovala částku 2000,- Kč již dříve a hrozba trestním postihem nijak účinná nebyla. Neméně podstatnou je skutečnost, že tento způsob zábavy je široce oblíben a dojde tedy ke kriminalizaci velké části určité věkové kategorie občanů, což má daleko k systémovému řešení společenských problémů.

Represe, jak je zřejmé například i z drogové problematiky a jejího řešení, není vhodná zejména při práci se skupinou dospívající mládeže. Daleko vhodnějším by dle mého názoru byl program řešící podstatu problému, tedy možnost seberealizace mládeže zejména v rámci anonymních sídlišť a obecně velkých měst. To již však překračuje rámec rozboru nové zákonné úpravy. Obecně však lze konstatovat, že konkretizování zákona málokdy vede k danému cíli.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [10 otázek pro ... Piotra Adamczyka](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)
- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Rozdělení společného jmění manželů v případech výdělečné činnosti pouze jednoho z manželů](#)